

GOVERNMENT
INTERVENTIONS
TO
THE MARKET
(Part-III)

S. Madushanka

B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura

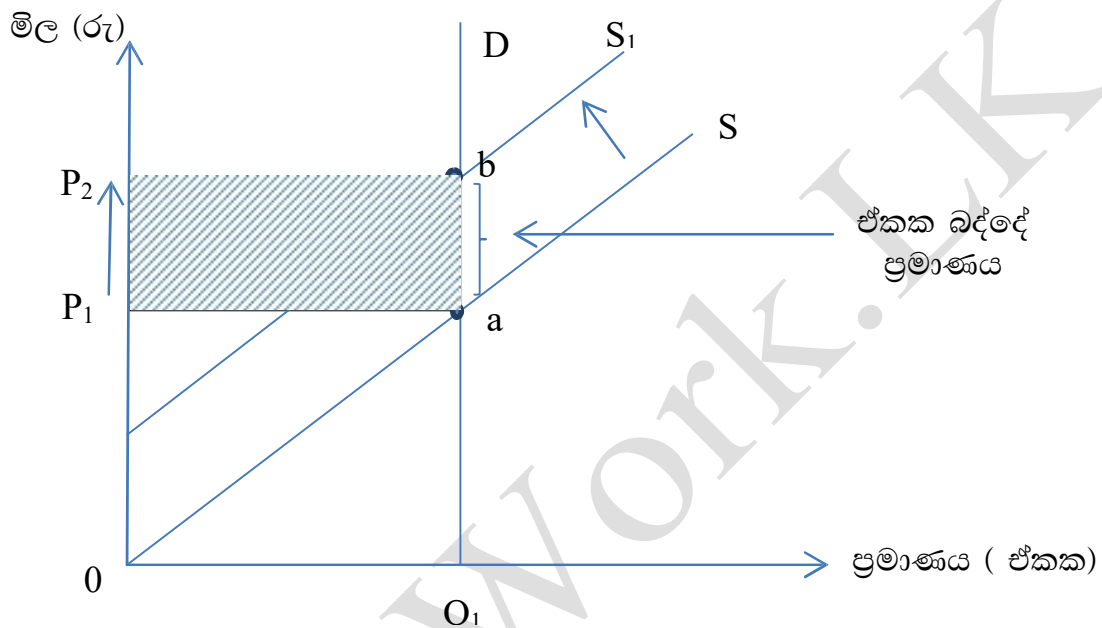
විවිධ ඉල්ලුම් නමයකා අවස්ථාවන්හි දී බදු කෙරෙහි දැරීම සිදුවන ආකාරය

නිෂ්පාදකයන් මත ඒකක බද්දක් පැනවූ විට එහි අවසාන බදු දැරීම කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධාන ම සාධකය වන්නේ ඉල්ලුම් හා සැපයුම් නමයතාව ය.

ClassWork.LK

විවිධ ඉල්ලුම් නම්‍යතා අවස්ථාවන්හි දී බදු බරෙහි දුර්ම සිදුවන ආකාරය පහත රූප සටහන් මගින්

පූර්ණ අනම්‍ය ඉල්ලුම් අවස්ථාව :-

රූප සටහනට අනුව බද්දට පෙර සැපයුම් වක්‍රය S වලින් දැක්වෙන අතර බද්දට පසු සැපයුම් වක්‍රය S1 වේ.

බද්දට පෙර සමතුලිතය a ලක්ෂ්‍යයෙන් ද බද්දට පසු සමතුලිතය b ලක්ෂ්‍යයෙන් ද දැක්වේ.

a-b දුරෙහි ඒකක බද්දේ ප්‍රමාණය දැක්වෙන අතර සමතුලිත මිලෙහි ඉහළ යාම a-b දුරට සමාන වේ.

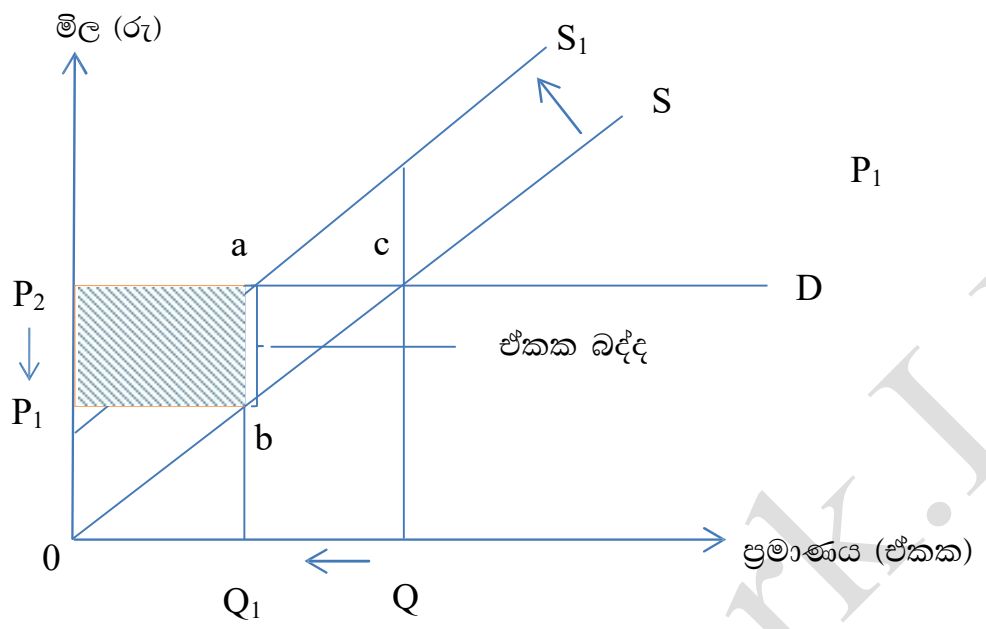
එනම් $a - b = P_1 - P_2$

ඒකක බද්දේ ප්‍රමාණයෙන් ම සමතුලිත මිල ඉහළ යාමෙන් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ පූර්ණ අනාමය ඉල්ලුම් අවස්ථාවක දී මුළු බදු බර ම පාරිභෝගිකයාට දැරීමට සිදුවන බව යි.

ඒ අනුව රූප සටහනේ අඳුරු කළ A කේන්ද්‍රඵලයෙන් පාරිභෝගිකයා දරන එම මුළු බදු බර දැක්වේ.

ClassWork.LK

පූර්ණ නම්‍ය ඉල්ලුම් අවස්ථාව :-

ඒකක බද්ද නිසා සැපයුම් වක්‍රය $S - S_1$ දක්වා වමට විතැන් වී ඇත.

බද්දට පෙර සමතුලිතය C ලක්ෂයෙන් ද බද්දට පසු සමතුලිතය a ලක්ෂයෙන් ද දැක්වේ.

බද්ද පැනවීම නිසා සමතුලිත ප්‍රමාණය $Q - Q_1$ දක්වා අඩු වී ඇති අතර සමතුලිත මිලෙහි කිසි දු වෙනසක් සිදු වී නැත.

එනම් බද්දට පෙරත්, පසුත් සමතුලිත මිල P_2 ම ය.

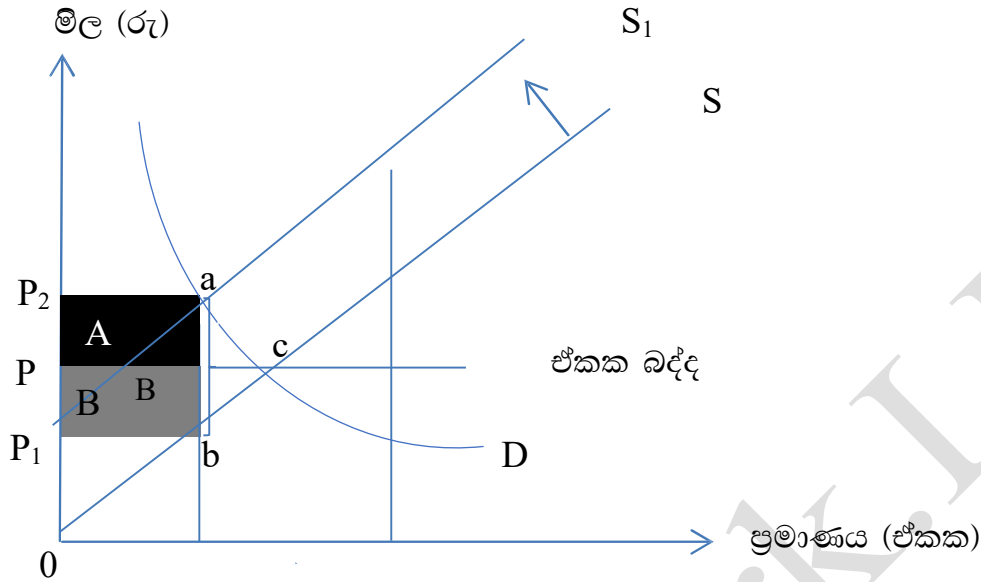
එයින් අදහස් වන්නේ ඒකක බද්ද නිසා පාරිභෝගිකයා ගෙවන මිලෙහි කිසි දු වෙනසක් සිදු වී නොමැති බව යි.

මේ නිසා $a - b$ දුරන් දැක්වෙන ඒකක බද්දේ ප්‍රමාණයෙන් ම නිෂ්පාදකයාට ලැබෙන මිල P2 - P1 දක්වා අඩු වී ඇත.

ඒ අනුව B ක්ෂත්‍රඵලයෙන් දැක්වෙන මුළු බදු බර ම නිෂ්පාදකයා විසින් දරනු ලැබේ.

ClassWork.LK

ඒකක නමය ඉල්ලුම් අවස්ථාව

රූපසටහනේ C ලක්ෂ්‍යයෙන් බද්දට පෙර සමතුලිතයත්, a ලක්ෂ්‍යයෙන් බද්දට පසු සමතුලිතයත් දැක්වේ.

a - b දුරෙන් බද්දේ ප්‍රමාණය දැක්වෙන අතර, මෙහි දී බදු බර පාරිභෝගිකයා හා නිෂ්පාදකයා අතර සමාන ව බෙදී ගොස් ඇත.

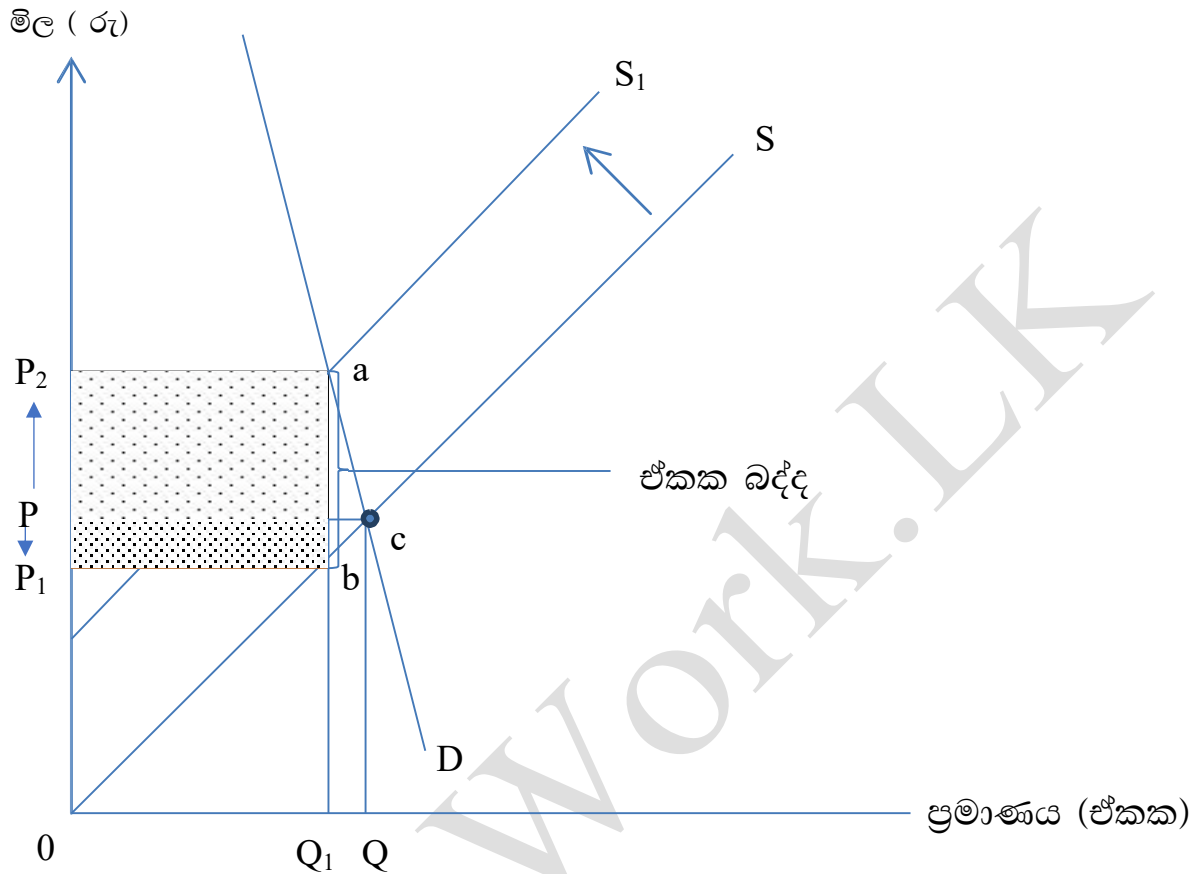
ඒ අනුව $P - P_2$ දුරෙන් ඒකක බද්දෙන් පාරිභෝගිකයා දරණ ප්‍රමාණයත් $P - P_1$ දුරෙන් නිෂ්පාදකයා දරන ප්‍රමාණයත් දැක්වේ.

මේ අනුව රූප සටහනේ අඳුරු කර ඇති A කේන්ද්‍රඵලයෙන් පාරිභෝගිකයාගේ මුළු බදු බරක්, B කේන්ද්‍රඵලයෙන් නිෂ්පාදකයා ගේ මුළු බදු බරක් දැක්වේ.

ClassWork.LK

අනමය ඉල්ලුම් අවස්ථාව :-

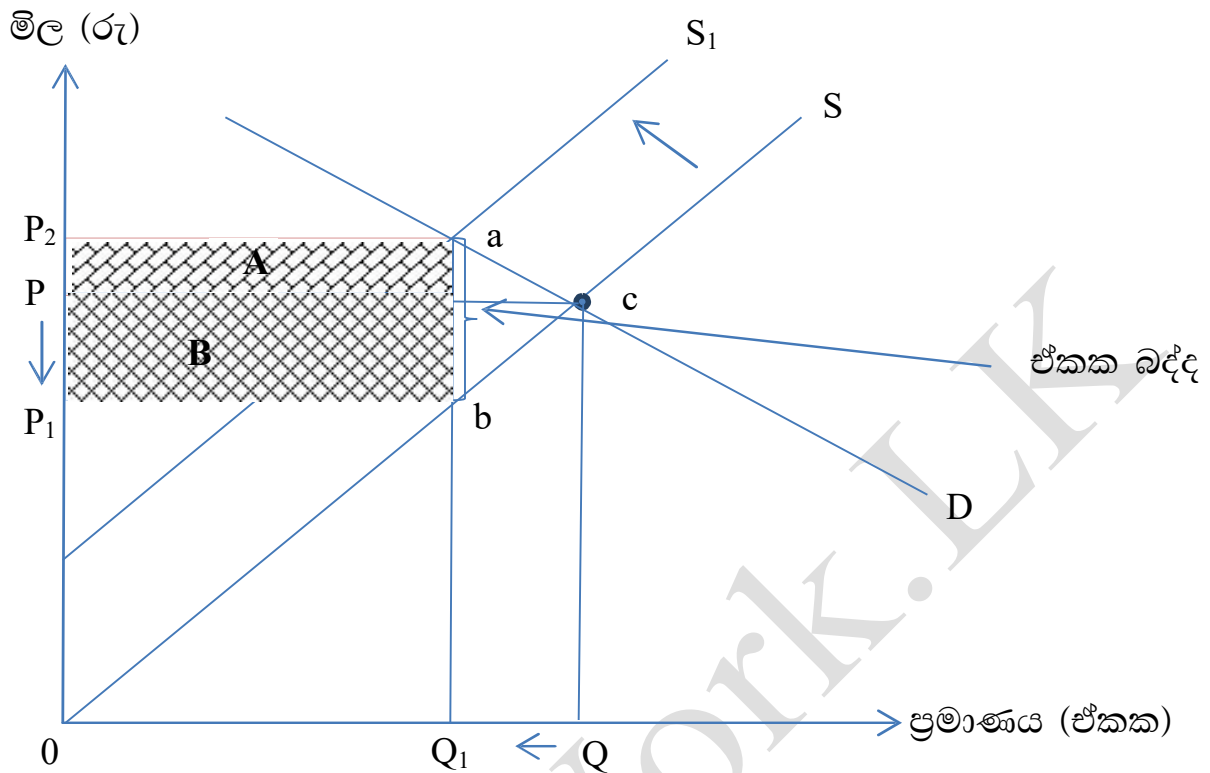
රූප සටහනට අනුව බද්දට පෙර සමතුලිතය c ලක්ෂ්‍යයෙන් ද, බද්දට පසු සමතුලිතය a ලක්ෂ්‍යයෙන් ද දැක්වේ.

$a - b$ දුරින් ඒකක බද්දේ ප්‍රමාණය දැක්වෙන අතර, එයින් පාරිභෝගිකයා දරන ප්‍රමාණය $P - P_2$ වන අතර නිෂ්පාදකයා දරන ප්‍රමාණය $P - P_1$ න් දැක්වේ.

ඒ අනුව අනම්‍ය ඉල්ලුම් අවස්ථාවක දී A ක්ෂේත්‍රඵලයෙන් දැක්වෙන පරිදි වැඩි බදු බරක් පාරිභෝගිකයාත් , B ක්ෂේත්‍රඵලයෙන් දැක්වෙන පරිදි අඩු බදු බරක් නිෂ්පාදකයාත් දරති.

ClassWork.LK

නමය ඉල්ලුම් අවස්ථාව:-

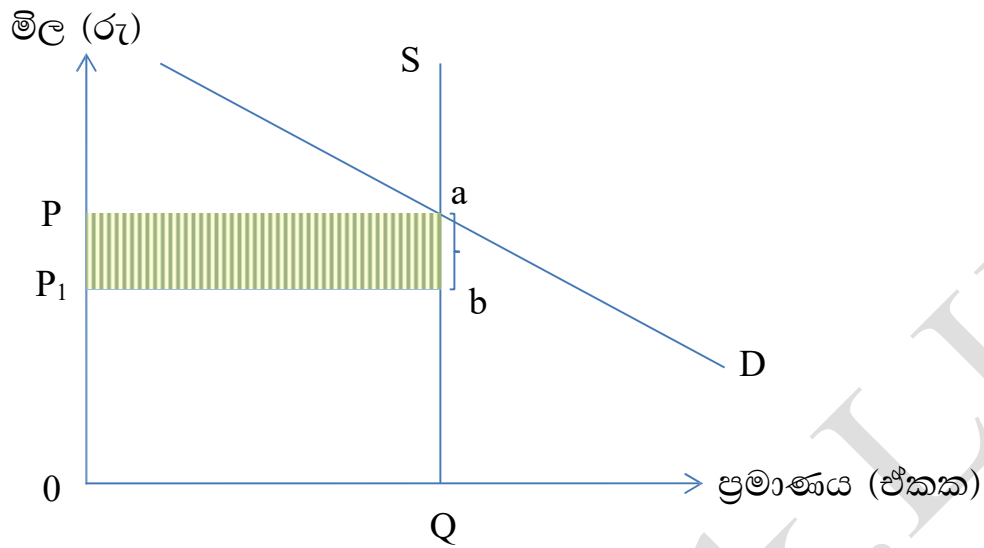

රූප සටහනට අනුව බද්දට පෙර සමතුලිතය c ලක්ෂ්‍යයෙන් ද බද්දට පසු සමතුලිතය a ලක්ෂ්‍යයෙන්ද දැක්වේ.

a-b දුරෙන් ඒකක බද්දේ ප්‍රමාණය දැක්වෙන අතර එයින් පාරිභෝගිකයා දරන ප්‍රමාණය $P - P_2$ දුරෙන් සහ, නිෂ්පාදකයා දරන ප්‍රමාණය $P - P_1$ දුරෙන් ද දැක්වේ.

ඒ අනුව A ක්ෂේත්‍රයෙන් දැක්වෙන අඩු බදු බර පාරිභෝගිකයාත්, B ක්ෂේත්‍රයෙන් දැක්වෙන වැඩි බදු බර නිෂ්පාදකයාත් දරති.

පූර්ණ අනමය සැපයුම් අවස්ථාව :-

පූර්ණ අනමය සැපයුම් අවස්ථාවක දී ඒකක බද්දක් පැනවූ විට සැපයුම් වක්‍රයෙහි කිසි දු වෙනසක් සිදු නොවේ.

මේ නිසා බද්දට පෙරත් පසුත් සමතුලිතයෙහි කිසි දු වෙනසක් සිදු නොවන අතර a ලක්ෂ්‍යයෙන් දැක්වෙන්නේ එම බද්දට පෙර සහ පසු සමතුලිතය යි.

මෙහි දී ඒකක බද්ද පැනවීම නිසා පාරිභෝගිකයා ගෙවන මිලෙහි කිසි දු වෙනසක් සිදු ව නැත. එය බද්දට පෙරත් පසුත් P වේ.

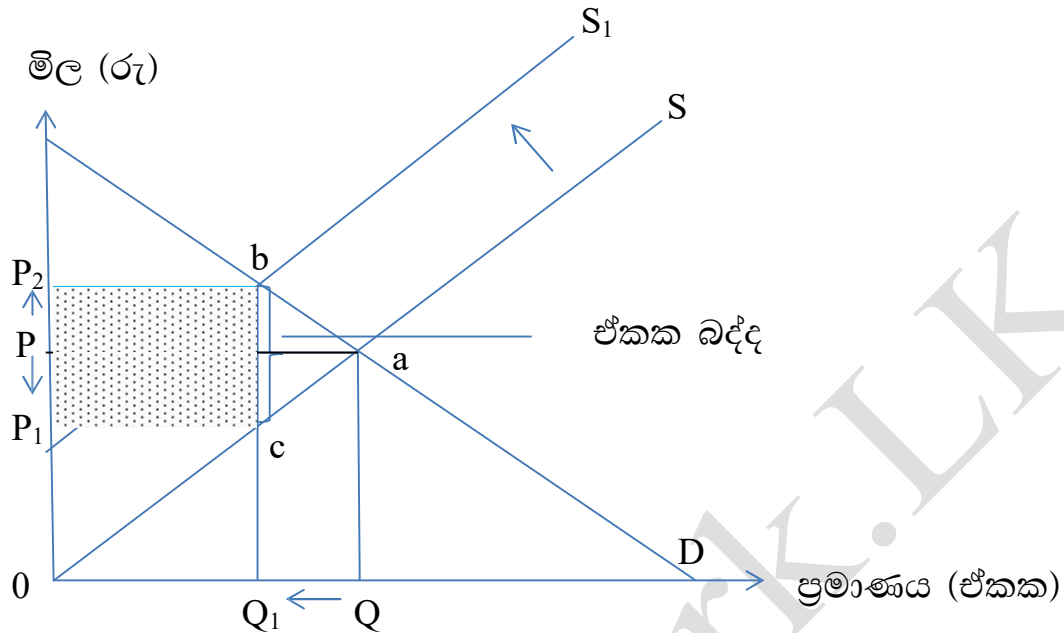
ඒ නිසා $a-b$ දුරන් දැක්වෙන ප්‍රමාණයෙන් ම නිෂ්පාදකයාට ලැබෙන මිල $P - P_1$ දක්වා අඩු වී ඇත.

ඒ අනුව B ක්ෂේත්‍රඵලයෙන් දැක්වෙන මුළු බදු බර ම නිෂ්පාදකයා විසින් දරනු ලැබේ.

ClassWork.LK

ඒකීය නමය සැපයුම් අවස්ථාව :-

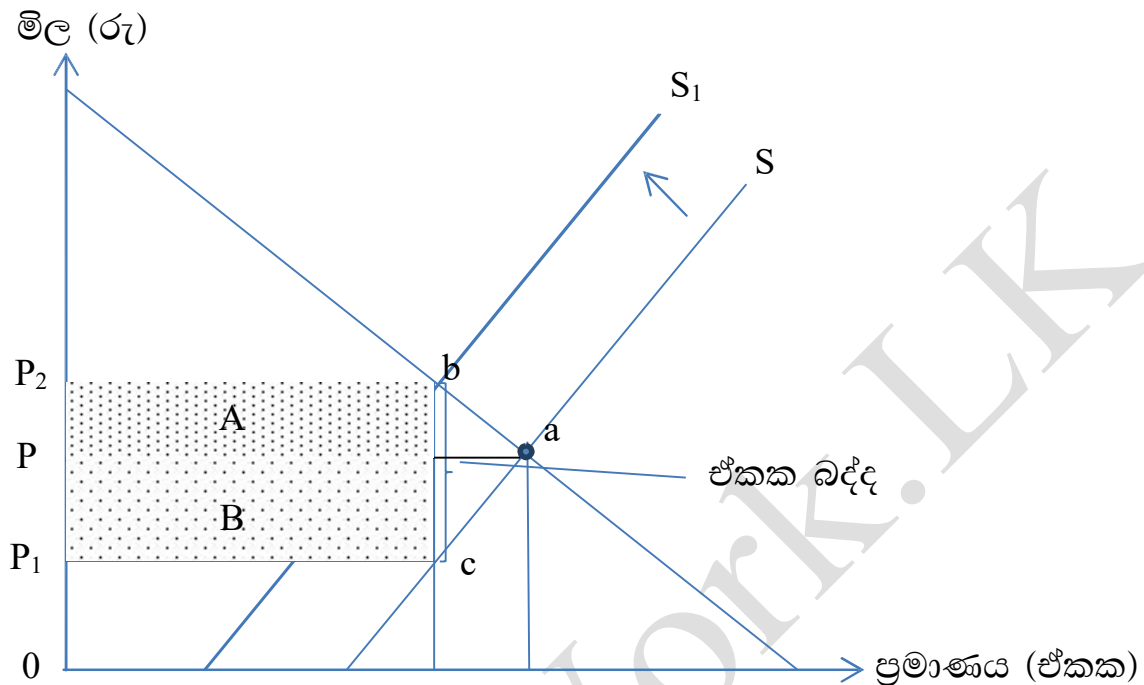

රූප සටහනට අනුව බද්දට පෙර සමතුලිතය **a** ලක්ෂ්‍යයෙන් ද බද්දට පසු සමතුලිතය **b** ලක්ෂ්‍යයෙන් ද දැක්වේ.

b - c දුරෙන් ඒකක බද්දේ ප්‍රමාණය දැක්වෙන අතර එය පාරිභෝගිකයා හා නිෂ්පාදකයා අතර සමාන ව බෙදී ගොස් ඇත.

ඒ අනුව **A** ක්ෂේත්‍රයෙන් පාරිභෝගිකයාත් **B** ක්ෂේත්‍රයෙන් නිෂ්පාදකයාත් දරන බදු බර එක සමාන වේ.

අනමය සැපයුම් අවස්ථාව

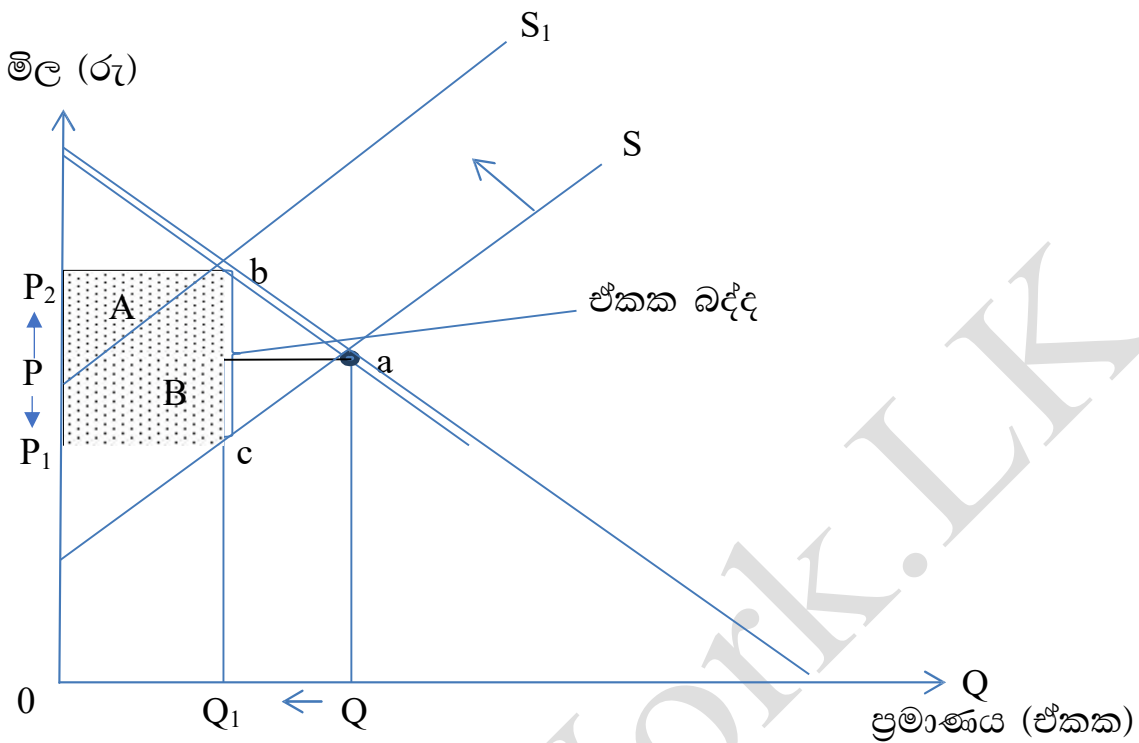
මෙහි දී බද්දට පෙර සමතුලිතය a ලක්ෂ්‍යයෙන් ද බද්දට පසු සමතුලිතය b ලක්ෂ්‍යයෙන් ද දැක් වේ.

$b - c$ දුරින් ඒකක බද්දේ ප්‍රමාණය දැක්වෙන අතර, එයින් $P - P_2$ ප්‍රමාණය පාරිභෝගිකයාත්, $P - P_1$ ප්‍රමාණය නිෂ්පාදකයාත් දරයි.

ඒ අනුව A කෙණ්‍රඵලයෙන් දැක්වෙන පරිදි අඩු බදු බරක් පාරිභෝගිකයා විසින් ද B කෙණ්‍රඵලයෙන් දැක්වෙන වැඩි බදු බරක් නිෂ්පාදකයා විසින් ද දරනු ලැබේ.

නමය සැපයුම් අවස්ථාව :-

මෙහි දී බද්දට පෙර සමතුලිතය a ලක්ෂ්‍යයෙන් ද පසු සමතුලිතය b ලක්ෂ්‍යයෙන් ද දැක්වේ.

$b - c$ දුරින් ඒකක බද්දේ ප්‍රමාණය දැක්වෙන අතර, එයින් $P - P_2$ ප්‍රමාණය පාරිභෝගිකයා විසින් ද, $P - P_1$ ප්‍රමාණය නිෂ්පාදකයා විසින් ද දරනු ලැබේ.

ඒ අනුව නමය සැපයුම් තත්ත්වයක දී A ක්ෂේත්‍රයෙන් දැක්වෙන පරිදි වැඩි බදු බරක් පාරිභෝගිකයාත් B ක්ෂේත්‍රයෙන් දැක්වෙන පරිදි අඩු බදු බරක් නිෂ්පාදකයාත් දරති.

2021

2022

2023

උසස් පෙළ

ගිණුම්කරණය

ආර්ථික විද්‍යාව

ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

2021

2022

සාමාන්‍ය පෙළ

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය

තනි හෝ කණ්ඩායම් පන්ති
(English & Sinhala Medium)

0763655550

S. Madushanka

B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura